

KÖZÉPISKOLÁSOK IKT-MŰVELTSÉGÉNEK FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEI A TÖRTÉNELEMTANÍTÁSBA ÁGYAZVA

T-9

Dancs Katinka

Szegedi Tudományegyetem, Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: tantervelemzés; IKT; társadalomtudományi műveltség

A Nemzeti alaptanterv általános, kereszttantervi feladatként írja elő az IKT-műveltség (vagy ahogyan a dokumentum fogalmaz, a digitális kompetencia) fejlesztését. Az IKT-műveltség jelentése napjainkra nagyon széleskörűvé vált, nemcsak az alapvető informatikai műveletek ismeretét értjük alatta, hanem a digitális információk keresésének, értékelésének, kezelésének, előállításának és bemutatásának képességét is. Az IKT-műveltség fejlesztése bármely tantárgy keretein belül megvalósítható. Összefoglalónk célja javaslatot tenni arra, hogyan lehet a történelemtantárgy célkitűzéseivel összhangban elősegíteni a középiskolások IKT-műveltségének fejlődését.

A történelem tantárgy 9-12. évfolyamra vonatkozó fejlesztési feladatai között jelenik meg a tanulók különböző médiumokból történő információgyűjtése, az információk rendszerezése és bemutatása. A kritikai gondolkodással összefüggésben a pedagógusok feladata az elsődleges valamint másodlagos források keresésének és kritikus használatának elősegítése. A fejlesztési feladatok között szerepel a tanulók által összegyűjtött források rendszerezése, problémaközpontú feldolgozása és bemutatása is az egyes történelmi korszakokkal kapcsolatban.

Ha összevetjük az IKT-műveltség és a történelemtantárgy esetében megfogalmazott tantervi célkitűzéseket, akkor a következő tevékenységekkel segíthetik a pedagógusok tanulóik fejlődését. Az információk keresésénél egyrészt a megfelelő keresési stratégiák megtanítása és a forráskritika segítése lehet feladat, valamint az információkeresésre alkalmas webhelyek (pl. Filmhíradók Online, Arcanum) összegyűjtése. Az információk kezeléséhez elsősorban azon alkalmazások (pl. Linoit, Padlet) használatát kell a pedagógusnak ismernie és elvárnia, amelyek segítségével rendszerezhetők az összegyűjtött információk. Erre lehetőséget teremtenek az elektronikus felületeken elkészíthető gondolattérképek (pl. WordArt, Bubble.us) és idővonalak (pl. Dipity) is. Az előállítás és bemutatás esetében a digitális történetmesélés mint oktatási stratégia lehet hasznos. Ennek során a tanulók gyakorolhatják a már korábban említett tevékenységeket is, ugyanakkor egy saját szerkesztésű történet segítségével maguk állíthatják elő azt az audiovizuális tartalmat, amelyben összegzik kutatómunkájuk eredményeit. Ehhez nemcsak a klasszikus prezentációs alkalmazások (pl. PowerPoint, Prezi) használhatók, hanem elérhetők egyéb olyan web 2.0-s alkalmazások is (pl. Powtoon, StoryBird), amelyek használata könnyedén elsajátítható pedagógusok és diákok számára egyaránt.

Az IKT-műveltség történelemtanításba ágyazott fejlesztési lehetőségeinek összefoglalása segíti a pedagógusok és tanárjelöltek pedagógiai gyakorlatának bővülését, a tanári munka során alkalmazható változatos módszerek és eszközök alkalmazását. Emellett a tantervi célok megvalósítási lehetőségeinek számbavétele megalapozza a témában folytatott további gyakorlati kutatásokat is.